

บทสรุป

การบริหารเชิงระบบข้อมูล หรือระบบข่าวสารสำหรับผู้บริหาร (Management Information System - MIS) นั้น เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารทั้งหมด โดยมีความหมายหมายถึง ระบบการบริหารสมัยใหม่ หรือระบบการบริหารแบบเบ็ดเสร็จ ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านการจัดเก็บรวบรวม เก็บรักษา ประมวลผล วิเคราะห์และพยากรณ์ เผยแพร่ข้อมูลและข่าวสาร ที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถสนองความต้องการของผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ โดยมีหน่วยงานศูนย์ข้อมูลกลางเป็นกลไก ดำเนินการจัดการข้อมูล (Data Management) ซึ่งมีลักษณะอดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเน ให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์โครงสร้างเดียวกัน (Data Base - DB) จัดเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ให้สามารถที่จะติดตาม ตรวจสอบและค้นหาได้โดยสะดวก เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การบริหารเชิงระบบข้อมูล นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองมาก กล่าวได้ว่า การที่จะทำให้หน่วยงานที่จัดการข้อมูลใด ๆ มีระบบบริหารที่เป็นแนวทางบรรลุถึงการเมืองการปกครองของประเทศเป็นเช่นไร หรือมีประสิทธิภาพอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นกับปัจจัยการจัดสรรทรัพยากรทางการเมือง การตั้งสมาชิกเข้ามาดำเนินกิจกรรมร่วมกันภายในหน่วยงานที่สอดคล้องกับภาวะสิ่งแวดล้อมที่ผันผวน เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ในจำนวนปัจจัยดังกล่าวนี้ นับว่าการตั้งสมาชิกเข้ามาดำเนินกิจกรรมร่วมกันภายในหน่วยงานที่สอดคล้องกับภาวะสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเช่นว่านี้ ย่อมยากต่อการตัดสินใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ทำหน้าที่การบริหารเชิงระบบข้อมูล ในกิจกรรมประจำวันที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานจะต้องอาศัยสมาชิกภายในหน่วยงานเอง ที่จะต้องทำหน้าที่รับ ควบคุม ประมวลผล และกระ

จ่ายข้อมูลและข่าวสารไปสู่เป้าหมาย อันเป็นลักษณะความยู่รอดของหน่วยงานและความสอดคล้องกับสภาพการณ์ทั้งสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ต่อไป

โดยเหตุนี้ ในสภาพเช่นนี้ ข้อมูลและข่าวสารย่อมจะเป็นปัจจัยที่มีความหมาย และหรือแทนสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะ คุณสมบัติ และความสัมพันธ์ที่ถูกวัดในเชิงปริมาณได้ ผลสะท้อนที่ติดตามมา สภาพการณ์ที่ควบคุมไม่ได้ ย่อมถูกขจัดความไม่แน่นอนที่มีอยู่ในตัวมันเองลงโดยความหมายระหว่างนัยสัมพันธ์ของข้อมูลและข่าวสาร กับปัจจัยอื่น ๆ ในหน่วยงาน เช่น ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ลักษณะงาน และบุคลิกภาพ หรือความแตกต่างของบุคคล (Individual Difference - ID) เหตุผลที่ได้กล่าวมานี้ เราอาจพิจารณาได้ว่าเป็นศักยภาพที่องค์การ หรือหน่วยงานภายใต้สังคมสมัยใหม่ โดยทั่วไป จะต้องตกอยู่ภายใต้การครอบงำของสิ่งดังกล่าว เช่นว่า นี้ ดังเช่น หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ที่จะโคหยิบยกขึ้นมาศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ว่า จะกระทำหน้าที่ที่เป็นผลประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยอย่างไร และหรือมีปัจจัยสิ่งแวดล้อมสำคัญที่มีอิทธิพลอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร ซึ่งจะต้องมีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานราชการใหม่ หรือการมีศูนย์ข้อมูลกลางขึ้นในกระทรวงพาณิชย์

เพราะฉะนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาส่วนสำคัญ และทราบถึงอนาคตการมีศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงพาณิชย์ การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ทั้งในภาคทฤษฎี และแนวความคิด และรวมทั้งสภาพข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารเชิงระบบข้อมูล กับทรศนะหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในกระทรวงพาณิชย์ ที่ได้รับผลกระทบจากศักยภาพความสัมพันธ์ผลในการจัดตั้ง และหรือการพัฒนาไปของการบริหารเชิงระบบข้อมูล อันมีผลสรุปของการวิจัยทราบว่า ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการจัดตั้งและมีศูนย์ข้อมูลกลาง และมีแนวโน้มเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล โดยพร้อมที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารศูนย์ข้อมูลกลาง และภายใต้ความสอดคล้องความต้องการของข้าราชการในหลาย

ระดับ คือ ผลประโยชน์ อิทธิพลและอำนาจ ที่ขึ้นกับและเป็นไปตามโครงสร้างหน้าที่ของหน่วยงาน
กระทรวงพาณิชย์ ที่ เป็นอยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การบริหารเชิงระบบข้อมูล จะเป็นหลัก
การที่มีประสิทธิภาพภายใต้โครงการ และสังคมสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของสถาน
การณ์ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้นั้น ประการสำคัญ คนในสังคมและหรือองค์กรนั้น จะต้องม
ี ทรัพยากรหรือพฤติกรรมที่เป็นแบบเอื้ออำนวยต่อการบริหารองค์กร หรือพัฒนาองค์กร ซึ่งได้แก่
ทรัพยากรการเห็นคุณค่าหรือประโยชน์การบริหารเชิงระบบข้อมูล ทรัพยากรต่อการจัดตั้งหรือมีศูนย์
ข้อมูลกลาง ทรัพยากรต่อการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินการ การบริหารเชิงระบบข้อมูล
และทรัพยากรที่มีผลสะท้อนที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ อิทธิพลและอำนาจ อันเนื่องมาจากการ
ดำเนินการศูนย์ข้อมูลกลาง กล่าวคือ หากมองอย่างเผิน ๆ การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของ
หน่วยงานแบบราชการโดยส่วนรวมแล้ว ความเด่นชัดในการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความยินยอมของ
สมาชิกในหน่วยงาน ขอบเขตกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง และความยากง่ายในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ
ในแต่ละแง่ จะครอบคลุมทรัพยากรของข้าราชการที่เป็นไปไคกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มข้าราชการที่มี
ลักษณะงานคอมพิวเตอร์และสถิติ รวมทั้งงานวิชาการจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เชื่อมโยง
กันได้ง่ายกว่ากลุ่มข้าราชการปฏิบัติการทั่ว ๆ ไป ซึ่งการจำแนกอำนาจหน้าที่ของลักษณะงานดัง
กล่าวนั้น ยากต่อการคาดคะเน ประสิทธิภาพของการมีศูนย์ข้อมูลกลางที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การแบ่ง
อำนาจหน้าที่ โดยใช้ลักษณะทั้งหน้าที่และโครงสร้างระบบราชการเป็นหลัก จะทำให้สามารถ
วิเคราะห์ลักษณะงานได้ครอบคลุมทั้งความชัดเจน ความสะดวกในการประเมินประสิทธิภาพ ความ
มั่นคงของสภาพหน่วยงานทั้งภายในและนอก ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ
ของหน่วยงานแบบราชการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความเชื่อถือของระบบดังกล่าว โดยเหตุนี้

การพิจารณาจุดกำเนิดของหน่วยงานที่จะมีการคืนรนเพื่อความเป็นเอกเทศ ดังเช่น ศูนย์ข้อมูลกลาง จะต้องแสดงเป็นที่ประจักษ์ได้อย่างต่อเนื่องว่า ผลงานและการบริการข้อมูลและข่าวสารสามารถตอบสนองความต้องการของคณะบุคคลผู้มีอิทธิพลในด้านการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการมีและหรือจัดตั้งหน่วยงานศูนย์ข้อมูลกลาง เช่น กลุ่มข้าราชการระดับข้าราชการการเมือง ปลัดกระทรวงและอธิบดีหรือเทียบเท่า และรวมทั้งถ้าหากต้องการความสนับสนุนโดยความสมัครใจแล้ว หน่วยงานศูนย์ข้อมูลกลางจะต้องสร้างความประทับใจแก่กลุ่มผู้สนับสนุน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา ทฤษฎีและแนวความคิดการบริหารเชิงระบบข้อมูลกับการเมือง มีสิ่งที่น่าสังเกตว่า การที่หน่วยงาน เช่นว่านี้ จะเกิดขึ้นใหม่ย่อมขึ้นกับความสามารถในการหาแนวร่วม หรือแหล่งสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหรือหน่วยงานภายนอกที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในการให้บริการด้านข้อมูลและข่าวสารในรูปแบบ การสร้างหน่วยงานสายสื่อสารข้อมูลและข่าวสาร (Information Network) ทั้งนี้ จะต้องอาศัยวิธีการจุดเค้นของการบริหารเชิงระบบข้อมูล (MIS) เป็นกลวิธีในการดำเนินงาน กล่าวคือ การติดต่อบริษัทงาน และแบ่งแยกภาระหน้าที่ตามความชำนาญ เพื่อการดำเนินการวิธีข้อมูลและข่าวสารรวม และแลกเปลี่ยนกันในรูปลักษณะหน่วยงานเฉพาะกิจ (Adhocracy) อันได้แก่ วิธีการใช้วิทยาการ หรือเทคโนโลยีประเภทเทคนิคและกระบวนการ (The know-how type) และความรู้ความชำนาญตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (The know-why type) ซึ่งแต่ละหน่วยงานดำเนินการวิธีเกี่ยวกับข้อมูลและข่าวสาร วิธีการดังกล่าวเช่นว่านี้ ในหลักการเราทราบกันดีแล้วว่า เป็นหลักการที่มีประสิทธิภาพทั้งการเข้ามีส่วนร่วมในลักษณะงาน รายละเอียด และการที่ผู้บริหารระดับสูงและระดับหัวหน้างาน หรือระดับปฏิบัติงาน ที่มีความชำนาญทั้งด้านการบริหาร วิชาการและปฏิบัติการ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติงานร่วมกัน กำหนดเป้าหมายผลงานโดยอาศัยองค์กรเฉพาะกิจ ที่เรียกว่า การบริหารโครงการ (Project Organization)

หรือการบริหารงานพัฒนาโครงการ (Project Management) รวมทั้งการดำเนินการจัดระเบียบกรรมวิธีในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มคณะทำงาน และคณะกรรมการประสานงาน ในรูปการสั่งการตามข้อตกลงร่วมกันในหน่วยงานเฉพาะกิจ (Matrix Organization) กล่าวโดยสรุปแล้ว การพิจารณาถึงการบริหารเชิงระบบข้อมูล หน่วยงานใดที่จะทำหน้าที่ลักษณะการบริหาร เช่นว่า นี้แล้ว จะต้องมึหลักการและประสพการณ์ในการเสริมสร้างบทบาทและอิทธิพล เพื่อบริหารระบบที่มีอยู่ ได้แก่

1. ศูนย์ข้อมูลกลาง เป็นแหล่งรวมและกระจาย และหรือแบ่งแยกอำนาจ ที่มีลักษณะความชอบธรรม โดยการจัดสรรทรัพยากรเพื่อปฏิบัติงานให้กับส่วนต่าง ๆ ของระบบหรือองค์การ ดำเนินการได้สอดคล้องกับโครงสร้าง และหน้าที่ขององค์การที่เกี่ยวข้อง
2. ศูนย์ข้อมูลกลาง มีการเปลี่ยนสมาชิกที่จะสวมบทบาท และให้บทบาทตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้มีการแบ่งแยกแรงงานตามความชำนาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะสมาชิกที่มีความชำนาญระหว่างวิชาการและบริหาร
3. ศูนย์ข้อมูลกลาง มีระเบียบกรรมวิธีการปฏิบัติงานที่มีระบบและมีมาตรฐาน เพื่อการประสานงานระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับเชื่อมโยงอำนาจหน้าที่ระหว่างแนวรวม กลุ่มคู่แข่ง กลุ่มผู้ได้ประโยชน์ และเสียประโยชน์
4. การมีสัมพันธ์ภาพระหว่างหน่วยงานที่ประสานงาน เช่น ความคุ้นเคยส่วนตัวกับผู้บริหารระดับสูง การบริหารงานพัฒนาโครงการรวมระหว่างหน่วยงาน
5. ความรู้ความเข้าใจนโยบายการประมวลผลข้อมูล และการใช้เทคโนโลยี

6. องค์การทำหน้าที่ขายสื่อสารข้อมูล และขายการเรียนรู้ข้อมูลและข่าวสาร เพื่อเป็นแนวความคิดพื้นฐานในการประสานหน้าที่ (Integration) หรือเชื่อมโยงหน้าที่รับส่งข่าวสารระหว่างส่วนต่าง ๆ ของระบบให้เป็นรูปแบบเดียวกันของตัวระบบ

ดังนั้น เราอาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานหรือองค์การใดจะมีความคงอยู่ และสามารถปรับตัวเข้ากับภาระหน้าที่ที่ต่อสังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะนวัตกรรมสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวรวดเร็ว นั้น องค์การหรือศูนย์ข้อมูลกลางก็ควรจะมีบทบาทและรักษาสถานภาพและอิทธิพลของโครงสร้าง-หน้าที่ในฐานะองค์กรของตนเองโดยต้องมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเทคนิค "การบริหารโดยระบบ" ดังกล่าวมาข้างต้น

ในสภาพข้อเท็จจริงที่ได้ศึกษาผ่านมาที่ 4 เราสามารถพิจารณาหลักการทฤษฎีดังกล่าวเช่นว่านั้นได้ว่า อิทธิพลของสภาพแวดล้อมกับการสร้างการบริหารเชิงระบบข้อมูลในกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้รับผลอันสืบเนื่องมาจาก สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากขึ้น การแก้ไขปัญหาที่ยากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น เพื่อความเหมาะสมและก่อให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทนต่อเหตุการณ์ และเพื่อความสุขของประชาชนทั้งทั่วหาสิบล้านคนทั้งประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และมีศูนย์สถิติการพาณิชย์เป็นผู้นำในการดำเนินการ พัฒนาการบริหารเชิงระบบข้อมูลด้วยเหตุผลและความจำเป็น ลำดับความได้ดังนี้

จากประวัติความเป็นมาของกระทรวงพาณิชย์ เราน่าจะกล่าวได้ว่า มีภาระกิจการบริหารงานข้อมูล (Data Management) เป็นจุดเริ่มต้น และมีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลสถิติที่เป็นผลเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานประจำวัน เช่น ด้านเศรษฐกิจการค้า และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง คือ การคมนาคม การเกษตรและอุตสาหกรรม และปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า ควรจะมีฐานข้อมูลหลัก (Data Base) หรือแฟ้มข้อมูลหลัก ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง และความ

สัมพันธ์ของเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ และในหัวข้อการวิจัยครั้งนี้ ได้เน้นและตีความหมายข้อมูลและข่าวสารนี้ว่า "ข้อมูลและข่าวสารทางการค้า" โดยเฉพาะ ปัจจุบัน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ซึ่งคนทั่วไปคิดว่าเป็นกรมไม่สำคัญและมีบทบาทในกระทรวงพาณิชย์ แต่ในข้อเท็จจริงและการปฏิบัติงาน ได้มีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทางการค้า ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ทั้งในรูปแบบแผนงานประจำวัน และโครงการหน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ที่ดำเนินการ ปัจจุบัน คือ การใช้เครื่องมือสื่อสารคอมพิวเตอร์ จากศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ซึ่งทำหน้าที่และบทบาทจัดสรรงบประมาณบุคคลากร วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยวางระบบวิธีการบริหารงานระบบประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ทั้งระบบเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกัน และระบบเชื่อมโยงข้อมูลแบบอิสระ (Online and Offline Electronic Data Processing System - EDPS) ซึ่งเป็นการบริหารเชิงระบบข้อมูลในรูปแบบ MIS ระหว่างข้อมูลที่ไต่จากการปฏิบัติงานประจำวันของหน่วยงานแต่ละหน่วยในกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์เอง กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการคลัง เอสแคป และสำนักงานสถิติ องค์การสหประชาชาติเจนีวา ดังกล่าวข้างต้น และตามแผนภูมิในภาคผนวกเช่นว่านั้น

ในขณะเดียวกัน การรวบรวมข้อมูลการตลาดในส่วนภูมิภาคภายในประเทศ มีลักษณะกระจัดกระจาย มีหลายหน่วยงานดำเนินการรวบรวม และเป็นการนำมาใช้ภายในหน่วยงาน หรือเฉพาะเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ยังขาดข้อมูลที่ต่อเนื่อง ไม่อาจนำมาวิเคราะห์และคาดคะเนภาวะตลาดได้ โดยเฉพาะข้อมูลผลผลิต แหล่งผลิต ต้นทุนการผลิต ผลเสียหาย การบริโภค สินค้าคงคลัง ซึ่ง

เป็นข้อมูลต่าง ๆ ในภูมิภาค และข้อมูลพื้นฐานทางการตลาดภายในประเทศ ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกเนื่องกัน การนำเสนอหรือเผยแพร่ส่วนใหญ่ มักเป็นในรูปแบบข้อมูลในอดีตที่ผ่านมา (History Data) ส่วนข้อมูลที่น่าจะเป็นข้อมูลปัจจุบัน (Current Data) ยังมีน้อยมาก รวมทั้งข้อมูลที่มีลักษณะด้านการคาดคะเน (Forecasting Data) แทบจะไม่มี รวมทั้งการกระจายข้อมูลและข่าวสารการค้า ไม่สามารถถึงเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ขณะเดียวกัน พ่อค้าที่ใกล้ชิดกับเกษตรกรทั้งระดับส่วนกลาง ท้องถิ่น ชนบท กลับมีแนวโน้มได้รับข้อมูลและข่าวสารการค้าจากหน่วยงานหยง ซึ่งป็นธุรกิจกำหนดราคาซื้อขายสินค้าเกษตรกรกระจายชาวส่งมาจากกรุงเทพฯ

ดังนั้น การขาดการผลิตข่าวสารเพื่อเกษตรกร การผลิตข่าวสารการตลาดส่วนใหญ่ผลิตให้ในวงแคบ เป็นลักษณะเพื่อนักวิชาการ นักบริหารในระบบราชการและธุรกิจเอกชนในส่วนกลาง และในเมืองเท่านั้น ทำให้เกษตรกรขาดข่าวสารทางการตลาด ผลิตภัณฑ์ผลออกมาแล้วขายไม่ได้หรือขายได้ในราคาต่ำ ทั้งนี้ เพราะไม่รู้ภาวะตลาดที่แท้จริง การวางแผนการผลิตจึงผิดพลาดบ่อยครั้ง ต้องประสบกับปัญหาการตลาดอยู่เสมอ ๆ

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มที่ผ่านมาภายใต้อิทธิพลกระทบของสังคมและเศรษฐกิจโลก ทั้งด้านข่าวสารและคอมพิวเตอร์นั้น ปัจจุบันนโยบายของรัฐโดยกระทรวงพาณิชย์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างมีแผน เช่น การบริหารการพัฒนาการพาณิชย์เกี่ยวกับการแทรกแซงตลาดและราคาสินค้าเกษตรทั้งระดับส่งออก ขายส่ง ขายปลีก และไรนา โดยเฉพาะมาตรการการกระจายข่าวสารด้านการตลาดและราคาสินค้าเกษตรใน "โครงการ

พัฒนาระบบข้อมูลทางการค้า" ดังกล่าวในความสำเร็จของปัญหาข้างต้นนั้น จึงไม่อาจกล่าวได้แน่นอนว่า เป็นปรากฏการณ์ที่มีผลสะท้อนต่อการพัฒนาองค์การในกระทรวงพาณิชย์หรือไม่ อย่างไร เพราะสิ่งที่น่าสังเกตว่า ศักยภาพหรือพลังแอบแฝงของข้าราชการทั่ว ๆ ไป มีความรู้ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือต่อโครงการพัฒนาระบบข้อมูลทางการค้าตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กระทรวงกำหนดให้มากน้อยอย่างไร จึงเห็นสมควรพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นทั้งด้านการบริหารงานองค์การและการวางระบบงานข้อมูลของรัฐ โดยเฉพาะภายในกระทรวงพาณิชย์ที่จะเกิดขึ้นจริง ๆ ได้อย่างไร

ปัญหาหลักสำคัญที่ได้มีการหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในการศึกษา คือ การบริหารงานข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาองค์การในกระทรวงพาณิชย์นั้น ควรจะได้มีการตรวจสอบจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (Empirical Evidence) ซึ่งมีข้อสังเกตว่า ข้าราชการระดับสูง ระดับกลาง ระดับปฏิบัติงาน และที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ หรือข้าราชการทั่วไป มีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาระบบข้อมูลและข่าวสารต่างกันหรือไม่เพียงใด โดยเฉพาะทำอย่างไรจึงจะช่วยให้การบริหารงานโครงการพัฒนาระบบข้อมูลทางการค้า ประสบความสำเร็จในหน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ หรือมีปัจจัยอะไรบางอย่าง ที่จะส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนความเติบโตของกระทรวง เพื่อปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจและสังคมที่ผันผวนเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และอะไรเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนทั้งระบบ เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลักษณะงานเทคนิคและวิชาการ งานบริหาร งานปฏิบัติการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผลของการศึกษาภาคทฤษฎีและสภาพข้อเท็จจริงด้านการบริหารเชิงระบบข้อมูลกระทรวงพาณิชย์ นับได้ว่ามีแนวโน้มหรือศักยภาพที่จะเป็นไปตามข้อสมมติฐานในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้อที่ 1 และ 2 ที่กำหนดไว้ว่า เป็นจริง ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การบริหารเชิงระบบข้อมูลมีแนวโน้มที่จะทำให้หน่วยงานที่ใช้ระบบการบริหารนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมติฐานที่ 2 ประสิทธิภาพของการบริหารเชิงระบบข้อมูล และหรือการมีศูนย์ข้อมูลกลาง รวมทั้งการมีอำนาจ อิทธิพล หรือผลประโยชน์ของหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลสำคัญผลักดันให้มีการใช้ระบบการบริหารเช่นนี้ และหรือทำให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงพาณิชย์ขึ้น และในขณะเดียวกัน การมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาไปและชื่อเสียงของหน่วยงานที่ใช้การบริหารแบบนี้ ก็จะเป็นผลต่อการพัฒนาในความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยม ที่สนับสนุนส่งเสริมต่อการใช้การบริหาร และหรือการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว

โดยเหตุนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญที่จะผลักดันให้มีการบริหารเชิงระบบข้อมูล และหรือทำให้เกิดหน่วยงานตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่า แม้ว่าลักษณะงานด้านการบริหารและปฏิบัติการ มีความจำเป็นต่อการบริหารเชิงระบบข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งลักษณะงานเทคนิคและวิชาการ จะเป็นตัวเสริมสร้างระบบการบริหารเช่นนี้แล้ว ย่อมจะเป็นการเน้นลักษณะการพัฒนารองการ ไม่ครอบคลุมทั้งระบบ เพราะฉะนั้น โดยหลักการแล้ว เพื่อเป็นการค้นหาและเสริมสร้างศักยภาพสังคมจิตวิทยาภายในกระทรวงพาณิชย์ ได้มีโอกาสปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรวมไปพร้อม ๆ กับลักษณะงานบริหาร ปฏิบัติการ และวิชาการแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเห็นควรหยิบยกความสัมพันธ์ผลในการจัดตั้งและพัฒนาไปของ การบริหารเชิงระบบข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และทราบศักยภาพ หรือพฤติกรรมของข้าราชการส่วนใหญ่ ที่แสดงออกโดย ทรรศนะที่มีต่อ การเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของระบบการบริหารสมัยใหม่ การสนับสนุนส่งเสริม เพื่อจัดตั้งกลไกของระบบให้ดำเนินการ การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อาจแสดงให้เห็นถึง อำนาจ อิทธิพล ผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมข้อมูลและข่าวสารภายในกระทรวงพาณิชย์ต่อไปในภาควิจัย

ผลจากการวิจัยทั้งหมดที่ผ่านมา ปรากฏว่า

1. ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่มีแนวโน้ม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารเชิงระบบข้อมูลค่อนข้างปานกลาง และมีแนวโน้มเอียงต่ำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากระบบการบริหารเชิงระบบข้อมูลมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ศาสตร์ และสื่อโทรคมนาคม ที่ประเทศไทยเพิ่งจะมีแนวโน้มเฟื่องฟู ประมาณสิบกว่าปีมานี้เอง และหลักสูตรการศึกษาในอดีตมีวิชาการดังกล่าวเปิดสอนน้อย

2. ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่ มีทรรศนะเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล อยู่ในระดับที่สูงและค่อนข้างสูง อาจกล่าวได้ว่า อันเนื่องมาจากบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ ต้องแบกรับกับความอยู่ดีกินดีของประชากรกว่าสี่สิบล้านคนทั้งประเทศ ดังเช่น ยามสินค้าราคาสูง กระทรวงพาณิชย์จะต้องรักษาระดับราคาที่ยุติธรรมให้สอดคล้องกับผู้บริโภค ขณะเดียวกัน ต้องทำให้เกษตรกร ขายสินค้าได้ราคาในระดับสูง โดยหลักวิชาการไม่พึงกระทำ ดังนั้น ข้าราชการส่วนใหญ่ ย่อมจะมีโอกาสคลุกคลีกับประชาชนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเงื่อนไขสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งภายในและต่างประเทศ มีแนวโน้มผันผวนเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยเหตุฉะนั้น การใช้ข้อมูลและข่าวสารการค้าของข้าราชการย่อมจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทั้งลักษณะอดีต ปัจจุบัน และคาดคะเนจากฐานข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นระบบมีมาตรฐาน สำหรับประกอบการวางแผน และตัดสินใจการบริหารงานต่อไป

3. ข้าราชการส่วนใหญ่ มีทรรศนะกระตือรือร้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการบริหารเชิงระบบข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง อาจพิจารณาได้ว่า ปัจจุบันอิทธิพลการใช้เทคโนโลยีที่มีราคาถูกลง แต่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือให้คุณค่าสูงต่อการปฏิบัติงานประจำวันต่อเนื่อง โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีวิทยาการใหม่ ทำให้ข้าราชการสนใจเข้ามีส่วนร่วม มีบทบาทดำเนินการเพิ่มขึ้นในกระทรวงพาณิชย์

4. ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่ มีทรรศนะเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง ขึ้น เป็นเรื่องการเมืองในระดับปานกลาง ไม่นิยมเอียงไปด้านสูงหรือต่ำมากนัก อาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์ได้มีโครงการพัฒนาระบบข้อมูลทางการค้าฯ และได้นำระบบคอมพิวเตอร์ ห่วงแบบเชื่อมโยงข้อมูลโดยตรง (ออนไลน์) และระบบเชื่อมโยงข้อมูลแบบประมวลผลอิสระ ใด กระจายทั่วถึง และรวมทั้งการมีโครงการศูนย์ข้อมูลร่วมระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรม เกษตรฯ การคลังฯ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาพรวมความเชื่อ หัสนคติ และค่านิยม หรือทรรศนะของข้าราชการโดยส่วนใหญ่เช่นว่านั้น ดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีแง่บวก หากเราหันมาพิจารณาเจาะลึกถึงนัยสำคัญ หรือนัยความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจ ตำแหน่ง และลักษณะงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบ กับทรรศนะเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล การสนับสนุนส่งเสริมการมีศูนย์ข้อมูลกลาง การมีความสนใจเข้ามีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงระบบข้อมูล และการมองการมีศูนย์ข้อมูลกลางเป็นเรื่องผลประโยชน์ อำนวยและอิทธิพล ผลการวิจัยนี้ กล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ข้าราชการส่วนใหญ่ มีทรรศนะเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล มีทรรศนะที่สนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง (Data Base) สนใจร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการบริหารเชิงระบบข้อมูล และไม่มองการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าเป็นเรื่องการเมืองมากนัก ซึ่งกล่าวสรุปได้ว่า ข้าราชการส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย และให้ความร่วมมือในการริเริ่มให้มีการใช้การบริหารเชิงระบบข้อมูล และหรือให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง รวมทั้งสนใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าว สมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงไม่เป็นจริง

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารเชิงระบบข้อมูล ไม่มีนัยความสัมพันธ์กับ
 ทัศนคติการเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล ทัศนคติที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์
 ข้อมูลกลาง ความสนใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการ
 บริหารเชิงระบบข้อมูล แต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการมองเรื่องนี้ในแง่การเมือง

3. ระดับตำแหน่ง ไม่มีนัยความสัมพันธ์กับทัศนคติการเห็นคุณค่าของการบริหารเชิง
 ระบบข้อมูล และทัศนคติที่สนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง แต่มีนัยสัมพันธ์กับทัศนคติ
 ในเรื่องความสนใจร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการบริหารเชิงระบบ
 ข้อมูล และการมองเรื่องนี้ในแง่การเมือง

4. ลักษณะงานไม่มีนัยสัมพันธ์กับทัศนคติการเห็นคุณค่าของการบริหารเชิงระบบข้อมูล
 แต่มีนัยสัมพันธ์กับทัศนคติที่สนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง ความสนใจร่วมมือในการ
 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการบริหารเชิงระบบข้อมูล และทัศนคติการมองเรื่องนี้ใน
 แง่การเมือง

5. ส่วนผลประโยชน์นั้น ไม่มีนัยความสัมพันธ์กับทัศนคติการเห็นคุณค่าของการบริหาร
 เชิงระบบข้อมูล ทัศนคติที่สนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง และความสนใจร่วมมือใน
 การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการบริหารเชิงระบบข้อมูล แต่มีนัยความสัมพันธ์กับ
 ทัศนคติการมองเรื่องนี้ในแง่การเมือง

ผลการวิจัยทั้งหมด จึงอาจสรุปความสมมติฐานที่เกี่ยวข้องหรือตั้งไว้ สำหรับการวิจัย
 ภาคสนาม คือ สมมติฐานที่ 3 และ 4 ที่ปรากฏตามบทที่ 1 ซึ่งมีข้อความท้ายนี้ คงต่อไปนี้คือ
 สมมติฐานที่ 3 ข้าราชการส่วนใหญ่มิแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วย และให้ความร่วมมือในการริเริ่มให้
 มีการใช้ การบริหารเชิงระบบข้อมูล และหรือการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงพาณิชย์ รวม
 ทั้งไม่สนใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าว

สมมติฐานที่ 4 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารเชิงระบบข้อมูล สถานะ ซึ่งหมายถึงระดับ
 ตำแหน่งและลักษณะงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และผลประโยชน์ เป็นปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลสำคัญ
 ต่อความเชื่อ หักศกคติ ค่านิยม เกี่ยวกับการบริหารเชิงระบบข้อมูล และหรือมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล
 กลาง กระทรวงพาณิชย์

ดังนั้น ผลการวิจัยสมมติฐานที่ 3 จึงไม่เป็นจริง และสมมติฐานที่ 4 เป็นจริงในบาง
 ส่วน หรือไม่เป็นจริงทั้งหมด

กล่าวโดยสรุปแล้ว แม้ว่าศูนย์ข้อมูลกลาง ตลอดจนระบบศูนย์รวมข้อมูล จะมีประโยชน์ต่อการบริหารและสามารถบริการให้กับผู้บริหารทุกระดับ แต่ในทางปฏิบัติหากได้รับการเพิกเฉย ซึ่งอาจจะมองไม่เห็นประโยชน์ หรือคุณค่าของหน่วยงานนี้ จะเป็นเพราะเหตุผลใดก็ตาม ดังเช่น อำนาจและนโยบาย ก็มักจะเป็นเรื่องปรัชญาความถูกต้องของวิชาการ ซึ่งอาจถูกเบี่ยงเบนให้มองข้าม แต่ก็ได้อธิบายไว้ และชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเมืองทั้งภายในกระทรวงและระดับชาติ ดังที่กล่าวในบทความทฤษฎีและแนวความคิดที่กล่าวข้างต้น เรื่อง การบริหารเชิงระบบข้อมูลกับการเมือง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ไม่ได้ละเอียดถึงทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ แต่ทั้งนี้ โดยเหตุที่เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการบริหารเฉพาะในองค์การ ตามข้อจำกัดของด้านเวลา โดยเฉพาะมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้เป็นประโยชน์อย่างจริงจังของหน่วยงานที่ดำเนินการ เรื่องปากท้องของประชาชน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจสังคมและการเมืองระดับประเทศ และระหว่างประเทศมาแล้วในอดีต

ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้จึงไม่อาจที่จะกล่าวลงล้าไปถึงหลักการทฤษฎีรัฐศาสตร์ ซึ่งกว้างขวาง ครอบคลุมถึงทุกระบบในทุกแง่มุมได้ หากแต่ว่า เป็นการศึกษาวิจัยที่ใช้ประโยชน์ใกล้ชิดกับประชาชน ควรนำเหตุการณ์มาตีแผ่ต่อสาธารณชนต่อไป ทั้งภาควิจัยเพิ่มเติมและปรับปรุงส่งเสริมสมรรถนะของหน่วยงานที่มีอยู่ปัจจุบันของกระทรวงพาณิชย์ ดังเช่น หน่วยงานวิชาการสถิติ และคอมพิวเตอร์ของกระทรวง ซึ่งเห็นควรนำมาพิจารณา คือ

1. ศึกษา วิเคราะห์และวิจัย ความสัมพันธ์ผลการบริหารเชิงระบบข้อมูลแห่งชาติ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงเชิงพฤติกรรมนิยม หรือทัศนคติ โดยเฉพาะเจาะจงของหน่วยงานที่มีศักยภาพสำหรับดำเนินการเชื่อมโยงข่าวสารข้อมูลทั่วประเทศเข้าด้วยกัน เช่น การเปรียบเทียบและหา

ภาพรวมที่ได้จากทรศนะของข้าราชการ หน่วยงานทุกกระทรวง และสำนักงานรัฐบาล และหรือสำนักงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง ที่มีความกระตือรือร้นสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมดำเนินการศูนย์ข้อมูลกลางแห่งชาติ อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงประหยัคงบประมาณ ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและข่าวสารของประเทศทุกประเภท และสามารถเรียกใช้ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

2. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยการบริหารเชิงระบบข้อมูลทางการค้าระหว่างภาครัฐบาล และเอกชน เพื่อหาแนวทางเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างบริษัทธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการครอบงำเศรษฐกิจของประเทศ

3. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยระบบการจัดเก็บรวบรวม กลั่นกรอง เพื่อจัดวางระบบชั้นความลับของข่าวกรอง และความเชื่อถือของระบบข้อมูลและข่าวสารของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ

4. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยการจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ การบริหารเชิงระบบข้อมูลของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นแนวทางปรับมาตรการในการใช้ข้อมูลและข่าวสารของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อมูลสถิติของประเทศ

5. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเชิงพฤติกรรมระหว่างทรศนะข้าราชการพลเรือน กับข้าราชการทหารและตำรวจ เพื่อวางแนวทางประกอบการใช้ข้อมูลและข่าวสารวางแผนงานระบบการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจของประเทศ

6. เพื่อการบริหารเชิงระบบข้อมูลในกระทรวงพาณิชย์ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถดำเนินการได้คล่องตัว มีแผนงาน/โครงการ และสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนองความต้องการของผู้บริหารหรือข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ได้ทุกระดับ เห็นควรพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับ

การขยายหน่วยงานใหม่ต่อไปในอนาคต คือ

การเคลื่อนย้ายหน่วยงานศูนย์สถิติการพาณิชย์ และหน่วยงานวิชาการ ได้แก่ กองวิจัยสินค้าและการตลาด กองระคับราคาในกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และหน่วยงานศูนย์บริหารงานข้อมูลกรมการค้าต่างประเทศ ศูนย์บริการชาวสารกรมทะเบียนการค้า ศูนย์ข้อมูลการตลาดกรมการค้าภายใน ฝ่ายบริการข้อมูลกรมพาณิชย์สัมพันธ์ รวมเข้าเป็นหน่วยงานประสานงานเข้ากับกองแผนงานและประสานการพาณิชย์ เพื่อทำหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารเชิงระบบข้อมูลทางการค้าหรือศูนย์ข้อมูลทางการค้าของกระทรวงพาณิชย์ . ภายใต้ความเป็นอิสระของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การวางแผน ควบคุม บริหาร และติดต่อสั่งการของสำนักงานปลัดกระทรวง และการกำหนดตำแหน่งให้กับเจ้าสำนักงานในระดับเพียงมาตรฐานตำแหน่ง (ซี) ระดับ 9 เท่านั้น และประกอบด้วยหน้าที่-โครงสร้าง ของสำนักงานศูนย์ข้อมูลกลาง กระทรวงพาณิชย์ โดยมีหน่วยงานที่ขึ้นโดยตรงต่อสำนักงานเช่นว่านี้ ดังกล่าวข้างต้นมีฐานะระดับกอง เพราะฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า หน่วยงานศูนย์ข้อมูลกลาง กระทรวงพาณิชย์ ในอนาคตย่อมจะสามารถพัฒนาไปและทำหน้าที่เป็นกลไกในการเชื่อมโยงซื้อขายสื่อสาร ข้อมูลและข่าวสารการค้าระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลไกและเทคนิควิชาการ ความพร้อมเพรียงทั้งด้านเครื่องจักรกลคอมพิวเตอร์ และวิทยาการใหม่ ทั้งด้านการสื่อสารโทรคมนาคม บุคคลากรในหน่วยงานดังกล่าว มีพร้อมอยู่แล้ว แต่ปัจจุบัน มีบทบาททำหน้าที่เกินฐานะในหน่วยงานระดับฝ่ายและระดับกองเท่านั้น ย่อมง่ายต่อการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวงพาณิชย์ได้ง่ายและสัมฤทธิ์ผลในที่สุด